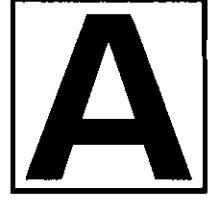

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

11 नोव्हेंबर, 2015

Code : R06

प्रश्नपुस्तिका

मराठी, इंग्रजी, सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन चाचणी व अंकगणित

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 400

वेळ : 2 (दोन) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
  - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
  - (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
  - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
  - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
  - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षत उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

R06

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'पृथक्' या शब्दास समानार्थी शब्द पुढीलपैकी कोणता ?

(1) पृथ्वी	(2) पार्थिव
(3) पृच्छा	(4) निराळा

2. पुढीलपैकी कोणत्या वाक्यात द्विकर्मक क्रियापद आहे ?

- अ. गवळी धार काढतो.
ब. आजीने नातीला गोष्ट सांगितली.
(1) अ बरोबर	(2) अ व ब बरोबर
(3) ब बरोबर	(4) अ व ब चूक

3. संस्कृत वर्गीकरणात नसलेला आणि द्रविड भाषेतून मराठीत आलेला मूर्धन्य वर्ण कोणता ?

(1) छ	(2) ट	(3) ढ	(4) ळ

4. 'रस्त्याने जाताना डाव्या बाजूने वाहने न्यावीत.'

या वाक्यात कोणत्या प्रकारचा अर्थ आहे ?

(1) आज्ञार्थ	(2) विध्यर्थ	(3) संकेतार्थ	(4) स्वार्थ

5. 'श्रीमंत माणसांना गर्व असतो' या विशेषणवाक्याने नामवाक्यात रूपांतर करा.

(1) श्रीमंताना गर्व असतो.
(2) श्रीमंत माणसे गर्विष्ठ असतात.
(3) गर्व हा श्रीमंत माणसाचा अलंकार असतो.
(4) श्रीमंत माणूस गर्वाने फुगलेला असतो.

6. 'दोन नद्यामधील जागा' याबद्दल एक शब्द निवडा.

(1) द्वीपकल्प	(2) दुआब
(3) द्विज	(4) संगम

7. 'शिवरायांना स्वतंत्र वृत्तीचे जे लहानपणीच वळण मिळाले, त्याचा परिणाम म्हणून पुढे हिंदवी स्वराज्य उभे राहिले.' अधोरेखित शब्दसमूहाच्या जागी पुढीलपैकी कोणता शब्द समर्पक ठरेल ?

(1) सुसंस्कार	(2) बालामृत
(3) बाळकडू	(4) शिक्षण

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

8. पुढीलपैकी कोणता शब्द 'भुंगा' या शब्दाचा समानार्थी नाही ?
 (1) अली (2) सहोदर (3) मिलिंद (4) मधुप
-
9. दिलेल्या शब्दाच्या विरुद्धार्थी शब्द निवडा.
 'तडाग'
 (1) निर्झर (2) जलाशय (3) तळे (4) सरोवर
-
10. उसळ, पगडी, खळ हे शब्द मराठीमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या भाषेतून आले आहेत ?
 (1) देशी (2) कन्नड
 (3) पोर्तुगीज (4) तेलगू
-
11. 'भीतीने थरकाप उडणे' हा अर्थ व्यक्त करणारा वाकप्रचार कोणता ?
 (1) काळजाला घरे पडणे (2) काळजाचे पाणीपाणी होणे
 (3) काळीज उडून जाणे (4) काळजावर घाव घालणे
-
12. दिलेल्या शब्दसमूहासाठी पर्यायी शब्द निवडा.
 'पाण्यातील कचरा'
 (1) पाणिवळ (2) पातवडी
 (3) पाणसळ (4) पाणलोट
-
13. पुढीलपैकी कोणत्या भाषेमधून अननस, पेरू, साबुदाणा हे शब्द मराठीमध्ये आले आहेत ?
 (1) हिंदी (2) स्पॅनिश (3) पोर्तुगीज (4) इंग्रजी
-
14. 'तितिक्षा' या शब्दासाठी योग्य शब्दसमूह कोणता ?
 (1) केलेले उपकार जाणणारा. (2) केलेले उपकार न जाणणारा.
 (3) हालअपेष्टा सहन करण्याचा गुण. (4) जाणून घेण्याची इच्छा असणारा.
-
15. 'मी उद्यापासून सकाळी लवकर .....'
 रीती भविष्यकाळात वाक्य करण्यासाठी पुढीलपैकी कोणता पर्याय वापरावा लागेल ?
 (1) उठेन (2) उठणार
 (3) उठत जाईन (4) उठीन

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. 'घड्याळ टिपरू' या वाक्यसंप्रदायाचा अर्थ सांगा.

(1) गोड व कडू	(2) तिखट व भाकर
(3) खारट व कडू	(4) आंबट व तिखट

17. दिलेल्या शब्दाचा समानार्थी शब्द ओळखा.

‘कृपण’

(1) लुकडा	(2) कंजूस
(3) दयाळू	(4) कपटी

18. 'तिने आधी सर्वांना घरात बोलावून जेवायला वाढले कारण जेवणवेळ टवून चालली होती.' हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ?

(1) केवल वाक्य	(2) संयुक्त वाक्य
(3) मिश्र वाक्य	(4) प्रधान वाक्य

19. 'तुम्ही फार छान काम केलेत.'
— हे कोणत्या प्रकारचे वाक्य आहे ?

(1) कर्तृ-कर्म संकर	(2) भावे प्रयोग
(3) कर्तृ-भाव संकर	(4) कर्म-भाव संकर

20. पुढीलपैकी सिद्ध शब्द कोणते ?

(1) करून, कर्ता, प्रतिकार	(2) जा, कर, बस
(3) करू, करणारा, होकार	(4) आहार, विहार, अपहार

21. 'साखळी' या शब्दाचा पुढीलपैकी कोणता शब्द समानार्थी नाही ?

अ. अडकवण	ब. सरी		
क. सर्पळी	ड. कटक		
(1) ड	(2) अ	(3) क	(4) ब

22. 'सूत' या नामापासून विशेषण बनविताना पुढीलपैकी कोणत्या साधक प्रत्ययाचा वापर करावा लागेल ?

(1) 'अ'	(2) 'इत'
(3) 'आई'	(4) 'ई'

23. दिलेल्या पर्यायातून 'देशी' शब्द ओळखा.

- (1) ओठ (2) भ्रातृ (3) दुग्ध (4) बाजरी

24. 'भंत्रणा' या शब्दाचे समानार्थी शब्द कोणते ?

- अ. चर्चा ब. सल्ला
क. चलाख ड. द्रुत
(1) अ, ब (2) ब, क (3) क, ड (4) ब, ड

25. 'षडानन' या संधीचा विग्रह काय आहे ?

- (1) षट् + आनन (2) षट + आनन
(3) षड् + आनन (4) षड + आनन

26. योग्य पर्याय निवडा.

- अ. 'आकाशात जेव्हा ढग जमतात, तेव्हा मोर नाचू लागतात', हे मिश्रवाक्य आहे.
ब. 'तानाजी लढता लढता मेला' हे केवळ वाक्य नाही.
(1) अ चूक (2) ब बरोबर
(3) अ व ब दोन्ही बरोबर (4) अ बरोबर व ब चूक

27. दिलेल्या पर्यायातून 'अंशाभ्यस्त' शब्द निवडा.

- (1) मधूनमधून (2) अर्धामुर्धा
(3) हळूहळू (4) पैसाचपैसा

28. पुढीलपैकी तत्सम शब्द कोणते ?

- (1) कान, चाक, आग (2) पाय, सासू, गाव
(3) कोवळा, ओठ, धाम (4) पिता, कन्या, उत्सव

29. दिलेल्या वाक्यांतील क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

'तिने घराची खिडकी उघडली.'

'तिच्या घराची खिडकी उघडली.'

- (1) विधानपूरक (2) उभयविध क्रियापद
(3) अकर्मक क्रियापद (4) त्रिकर्मक क्रियापद

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

30. 'काल आमच्या घरी खूप पाहुणे आले होते.'

या वाक्यातील नामे कोणत्या विभक्तीत आहेत ?

(1) षष्ठी व प्रथमा	(2) सप्तमी व प्रथमा
(3) पंचमी व द्वितीया	(4) षष्ठी व द्वितीया

31. 'अशा रितीने श्रीमती प्रतिभा पाटील या भारताच्या पहिल्या महिला राष्ट्रपती झाल्या.'

– या वाक्यातील अधोरेखित शब्द समूहाचे वाक्यातील स्थान कोणते ?

(1) कर्म	(2) आधारपूरक
(3) विधिपूरक	(4) विधेयपूरक

32. दिलेल्या वाक्यातील क्रियाविशेषण अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

'जेवताना सावकाश जेवावे.'

(1) स्थिती दर्शक	(2) गतिदर्शक
(3) रीतिवाचक	(4) निश्चयार्थक

33. दिलेल्या शब्दयोगी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

'प्रमाणे'

(1) योग्यतावाचक	(2) भागवाचक
(3) हेतुवाचक	(4) तुलनावाचक

34. पुढीलपैकी 'परभाषी' शब्द ओळखा.

(1) पेशवा	(2) गुढी
(3) क्लेश	(4) मस्तक

35. 'कुक्षि' या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता ?

(1) निंदा	(2) म्यान	(3) आण	(4) शपथ

36. दिलेल्या वाक्यातील 'उद्देश्य' विभाग ओळखा.

'सानियाची जोडीदार आज टेनिसच्या सामन्यात छान खेळली.'

(1) सानिया	(2) टेनिस
(3) सामन्यात	(4) जोडीदार

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

37. 'कावळयाने कोळिणीच्या टोपलीतला मासा वरच्यावर लांबवला.'

– या वाक्यातील क्रियापद पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारचे आहे ?

(1) साधित	(2) सिद्ध
(3) प्रयोजक	(4) शक्य

38. 'साखळी हिंसाकानून पळालेले चोर पोलिसांनी तासाभरात पकडले.'

– या वाक्यातील प्रयोग कोणता ?

(1) भावे प्रयोग	(2) कर्मणी प्रयोग
(3) कर्तरी प्रयोग	(4) कर्तृ-कर्म संकर

39. पुढीलपैकी कोणत्या गटातील शब्द तद्भव आहेत ?

(1) उषा, पूर्व	(2) दीस, वरीस
(3) दिवस, सुंदर	(4) विस्मय, भक्ती

40. पुढीलपैकी कोणता पर्याय लेखनदृष्ट्या अचूक आहे ?

(1) जेष्ठ	(2) ज्येष्ठ
(3) जेष्ट	(4) ज्येष्ट

41. लेखनविषयक नियमानुसार योग्य असलेला पर्याय निवडा.

(1) दूर्बीण	(2) दुर्बीण
(3) दूर्बिण	(4) दुर्बिण

42. अ. त्याचे वागणे त्याच्या बोलण्याच्या बरोबर विरुद्ध होते.

ब. सभेतील मतदानाच्या वेळी तिने ठरावाविरुद्ध मत नोंदवले.

– या दोन वाक्यातील अव्यये कोणती आहेत ?

(1) शब्दयोगी व क्रियाविशेषण अव्यय
(2) क्रियाविशेषण अव्यय व शब्दयोगी
(3) दोन्ही शब्दयोगी
(4) दोन्ही क्रियाविशेषण अव्यये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

43. 'आबांना हल्ली सारखा विसर पडत असतो.'
– विशेषण उपयोगात आणून हे वाक्य कसे करता येईल ?
- (1) आबा हल्ली सारखे विसरत असतात.
  - (2) आबांना हल्ली सारखे विस्मरण होते.
  - (3) आबा हल्ली फार विसराळू झाले आहेत.
  - (4) आबांना हल्ली फार विस्मृती होते.

44. 'जीव थोडा थोडा होणे' या वाक्प्रचाराचा पुढीलपैकी योग्य अर्थ कोणता ?
- अ. अतिशय काळजी लागणे
ब. काळजी न करणे
क. आतुरता उत्पन्न होणे
(1) केवळ अ	(2) केवळ क
(3) अ, क	(4) अ, ब, क

45. दिलेल्या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचा प्रकार ओळखा.

'कोणी कोणास हसू नये'

(1) दर्शक सर्वनाम	(2) संबंधी सर्वनाम
(3) अनिश्चित सर्वनाम	(4) आत्मवाचक सर्वनाम

पुढील उतारा वाचून प्र.क्र. 46 ते 50 या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

गेल्या तीस वर्षांच्या काळात महाराष्ट्रातील जीवन बरेच गुंतागुंतीचे झाले. महाराष्ट्रातील जीवनप्रकारात पुष्कळच परिवर्तन घडून आले. त्यांतील वर्गसंबंधांच्या जाणिवा बदलल्या, जुन्या वळणाचे कौटुंबिक जीवन जवळजवळ लयास गेले; व्यक्तिजीवनातील ध्येये व मूल्ये बदलली; शिक्षणावरील निष्ठा उडाली; सामाजिक आचारांचे अनुशासन जवळजवळ नाहीसे झाले. मराठी साहित्यात या परिवर्तनाचे प्रतिबिंब अगदीच पडले नाही असे नाही. मराठी साहित्यात नव्या जीवनाशी सुसंगत, नवजीवनाच्या जाणिवेतून उद्भवलेले व त्या नवजीवनाला अभिव्यक्ती देणारे असे प्रवाह नित्य स्फुरत राहिले व आजही आहेत, परंतु ते विरळच. उलट समाजजीवनातील या परिवर्तनापासून जे अलग राहिले, किंवा आपल्या कलाकृतींच्या वरच्या मुलाम्यापुरताच या परिवर्तनाचा ज्यांनी

उपयोग केला व ज्यांच्या कलेची आंतरिक सृष्टी जीवनविमुख व कल्पनारम्य राहिली, अशा कलावंतांच्या निर्मितीचा प्रवाह मात्र फोफावला, रुंदावला; जवळजवळ संबंध साहित्यिक जीवन व्यापून राहिला. हे असेच झाले याची जबाबदारी जितकी त्या कलावंतांवर आहे, तितकीच मराठी टीकाकारांवर आहे, हे नाकारून कसे चालेल ? गेल्या तीस वर्षांत मराठी टीकेमध्ये विविधता खूप आली. तिच्यातील व्यासंगप्रियता वाढली, नवेनवे साहित्यविषयक तात्त्विक प्रश्न उभे करून त्यांची चिकित्सा करण्याची हौस वाढली. संस्कृत साहित्यशास्त्राच्या परंपरेशी पाश्चात्य टीकापद्धतीचा समन्वय घालण्याची आकांक्षा निर्माण झाली. कलात्मक टीकेची मानसशास्त्राशी सांगड घालण्याचा प्रयत्न झाला. सत्य, शिव, सौंदर्य यांच्या विचाराबरोबर वाङ्मयावर होणाऱ्या वेगवेगळ्या मनोगंडांच्या परिणामाची चर्चा झाली. परंतु इतके असूनही टीकावाङ्मय समाजजीवनाच्या जवळ आले नाही, त्यातील तात्त्विकता व बुद्धिनिष्ठ कल्पनारम्यता वाढली, असे दिसून येईल.

हे असे का झाले असावे याचा शोध आपण करू लागलो तर आपल्या कलाविषयक कल्पनांत याचे मूळ सापडेल असे वाटते. आपली कलादृष्टी जर मूलग्रामी नसली, अधुरी, थिटी किंवा उथळ असली, तर साहजिकच आपल्या टीकेतही हे दोष उद्भवतील; आपली कलादृष्टी कल्पनारम्यतेने भरलेली असेल तर आपल्या टीकामूल्यांतही त्या रम्यतेला प्राधान्य मिळेल. ती आनंदनिष्ठ असेल व आनंद म्हणजे काय या प्रश्नाचा विशेष खोलपणे विचार करायची आपली इच्छा नसेल तर आपल्या टीकामूल्यांत मन सहजपणे कशामध्ये रंगते व रमते या विचारालाच पहिले व शेवटचे स्थान मिळेल. आपली कलादृष्टी हीच आपल्या टीकामूल्यांची जननी असते. प्रत्यक्ष कलावंताला सुजाण कलादृष्टी नसली तरी एक वेळ चालेल. कलानिर्मितीची प्रक्रिया सुजाण असतेच असे नाही. उलट ती अबोधच असते, असे म्हणता येईल. प्रत्यक्ष निर्मितीच्या वेळी कोणताही कलावंत आपल्या कलादृष्टीविषयी विचार करीत नाही. मी कशासाठी लिहितो, गातो, रंगवितो वा खोदकाम करतो, इत्यादी विचार तो त्या क्रियेत गुंतला असताना करीत नाही. त्याची क्रिया त्याच्या पूर्वीच्या विचाराने अभावितपणे नियमित होते, पूर्वीच्या मननाने रंजित होते. कित्येक कलावंतांच्या ठिकाणी असा पूर्वविचारदेखील आढळत नाही. ते स्वभावधर्माप्रमाणेच निर्मिती करतात. आपण त्यांना अबोध कलावंत (unconscious artist) म्हणतो. आजच्या ज्ञानपीडित व स्वतःच्या जाणिवेने भरावलेल्या जगात अशा व्यक्ती विरळा. कित्येकदा अशी अबोध कला सुजाण, आदर्शनिष्ठ व मूलग्रामी विचारावर आधारलेल्या कलानिर्मितीपेक्षा जिवंत व प्रभावीही असते.

ही अबोध निर्मिती कलावंतांच्या बाबतीत संभवते. परंतु टीका ही कला असली तरी सुजाण कला आहे. आपल्या मूल्यांच्या तर्कनिष्ठ आकलनावर ती अवलंबून आहे. तशीच तिला आपल्या सामाजिकतेची जाणीवही आवश्यक आहे. आणि म्हणूनच टीकाकारांना सौंदर्याच्या स्वरूपापासून कलावस्तूच्या सामाजिक परिमाणापर्यंत सर्व कलाविषयक प्रश्नांचा पद्धतशीर विचार करणे प्राप्त होते.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

46. वरील उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

- (1) साहित्य व टीका
- (2) साहित्य व टीकाकार
- (3) टीका एक कला
- (4) टीकाकाराची जाणीव

47. मराठी साहित्यात कोणते प्रवाह आजही आहेत ?

(1) जुन्या वळणाचे कौटुंबिक वर्णन करणारे	(2) नव्या जीवनाशी सुसंगत असलेले
(3) नवजीवनाच्या जाणिवा न मांडणारे	(4) नवजीवनाला अभिव्यक्ती न देणारे

48. या उताऱ्यात नेमके कोणकोणते विषय आलेले आहेत ?

अ. बदलते सामाजिक जीवन	ब. साहित्यनिर्मिती
क. टीकाकाराची जबाबदारी	ड. कलावंत व त्याची कलादृष्टी
(1) अ, क, व ड	(2) ब, क व ड
(3) अ, ब व ड	(4) अ, ब, क व ड

49. कलानिर्मितीची प्रक्रिया कशी असते ?

अ. सुजाण व अबोध असते.	
ब. सुजाण नसतेच ती अबोधच असते.	
(1) अ बरोबर	(2) ब बरोबर
(3) अ व ब चूक	(4) अ व ब दोन्ही बरोबर

50. योग्य पर्याय निवडा.

टीका ही सुजाण कला आहे. कारण ?

अ. आपल्या मूल्यांच्या तर्कनिष्ठ आकलनावर ती अवलंबून असते.
ब. टीकाकारांच्या जीवन जाणिवेवर अवलंबून असते.
क. ती सुजाण, आदर्शनिष्ठ व मूलगामी विचारावर आधारलेली असते.

(1) अ व क पर्याय बरोबर	(2) ब व क पर्याय बरोबर
(3) अ व ब पर्याय बरोबर	(4) अ, ब व क पर्याय बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

51. इंदिरा गांधी शांतता, शस्त्रकपात व विकास पुरस्कार, 2014 _____ यांना प्रदान करण्यात आला आहे.
- (1) युनेस्को (2) रेडक्रॉस
(3) इस्रो (4) डी आर डी ओ
-
52. यंदाच्या विम्बल्डन स्पर्धेत महिला दुहेरी व मिश्रदुहेरी अशा दोन्ही गटांत अनुक्रमे सानिया मिर्जा व लिअँडर पेस यांनी विजेतेपद पटकावले. या दोघांचीही खेळाची साथीदार एकच होती, तिचे नाव काय ?
- (1) मार्टिना नवरातिलोव्हा (2) मार्टिना हिंगीस
(3) मोनिका सेलेस (4) लिसा रेमंड
-
53. पुढीलपैकी कोणत्या जोड्या योग्य तऱ्हेने जुळवलेल्या आहेत ?
- अ. कान्हा : मध्य प्रदेश ब. मानस : आसाम
क. सिमलीयाल : झारखंड ड. बंदीपूर : कर्नाटक
- (1) फक्त अ, ब आणि ड (2) फक्त अ, क आणि ड
(3) फक्त अ आणि ब (4) फक्त अ आणि ड
-
54. खालील भाषांचा विचार करा :
- अ. संस्कृत
ब. ओडिया
क. मराठी
- कोणत्या भाषेला शास्त्रीय (Classical) भाषेचा दर्जा देण्यात आलेला आहे ?
- (1) फक्त अ व ब (2) फक्त क
(3) फक्त अ व क (4) फक्त ब व क
-
55. राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणाचे महाराष्ट्रातील पहिले हरित खंडपीठ कोणत्या ठिकाणी सुरू करण्यात आले ?
- (1) औरंगाबाद (2) नागपूर
(3) पुणे (4) मुंबई
-
56. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 9 मे 2015 रोजी “पंतप्रधान सुरक्षा विमा योजना” सुरू केली. ही योजना खालीलपैकी कोणत्या बयोगटातील जनतेसाठी असणार आहे ?
- (1) 21 ते 60 (2) 18 ते 60
(3) 18 ते 70 (4) 21 ते 70

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. पुढीलपैकी कोणत्या जोड्या योग्य आहेत ते ओळखा :

अ. जम्मू आणि काश्मिर – दाल सरोवर

ब. केरळ – अष्टमुडी सरोवर

क. नागालँड – लोकतक सरोवर

ड. ओडिशा – चिलका सरोवर

(1) फक्त अ, ब आणि क

(2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ आणि ड

(4) फक्त अ, ब आणि ड

58. मिस वर्ल्ड बहुमान प्राप्त भारतीय महिला आणि वर्ष याबाबत जोड्या लावा.

अ. डायना हेडन

I. 1994

ब. ऐश्वर्या राय

II. 1997

क. युक्ता मुखी

III. 1998

ड. प्रियांका चोपडा

IV. 1999

V. 2000

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	I	II	III	V
(3)	II	I	IV	V
(4)	II	I	V	IV

59. नुकतेच शांततेचे नोबेल मिळविणारे भारतीय कैलास सत्यार्थी खालीलपैकी कोणत्या संस्थेशी संबंधित आहेत ?

अ. लडकी बचाओ आंदोलन

ब. जंगल बचाओ आंदोलन

क. बचपन बचाओ आंदोलन

ड. ग्लोबल मार्च अगॅस्ट चाईल्ड लेबर

(1) अ आणि क

(2) ब आणि क

(3) ब, क आणि ड

(4) क आणि ड

60. खोया पाया वेब पोर्टलच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

- अ. हे संकेतस्थळ नागरिकांसाठी विकसित करण्यात आलेले असून या द्वारे हरवलेल्या आणि सापडलेल्या मुलांच्या माहितीची देवाणघेवाण करण्यात येते.
- ब. या संकेतस्थळाचे एक अप्रत्यक्ष उद्दिष्ट म्हणजे मानवी व्यापार/वाहतूक नियंत्रीत करणे होय.
- क. हे संकेतस्थळ गृहमंत्रालयाद्वारे विकसित करण्यात आले आहे.

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ (4) वरील सर्व

61. 'My Years With Indira Gandhi' हे पुस्तक कोणी लिहिले ?

- (1) पी.सी. आलेकझांडर (2) प्रणव मुखर्जी
(3) पी. चिदंबरम (4) आर.के. धवन

62. 'कविता हे माझे राजकारणच आहे' असे कोणी म्हटले होते ?

- (1) राजा ढाले (2) नामदेव ढसाळ
(3) रामदास आठवले (4) अर्जुन डांगळे

63. मे दिनाच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणती/कोणते विधान/विधाने योग्य आहेत ?

- अ. ह्या दिवशी आंतरराष्ट्रीय कामगार दिन साजरा केला जातो.
- ब. भारतामध्ये 1923 साली चेन्नई येथे सर्वप्रथम 'मे दिन' साजरा केला गेला.
- क. हा दिवस भारतात 'महाराष्ट्र दिन' आणि 'गुजरात दिन' म्हणून साजरा केला जातो.
- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ आणि क
(3) फक्त ब (4) वरील सर्व

64. हैदराबाद मुक्तिसंग्रामाचे शिल्पकार म्हणून ओळखले जाणाऱ्या स्वामी रामानंद तीर्थ यांचे मूळ नाव _____ होते.

- (1) श्री देवीसिंह चौहान
(2) श्री व्यंकटेश भवानराव खेडगीकर
(3) श्री बाबासाहेब परांजपे
(4) श्री रामराव श्रीधर देशपांडे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

65. 'गुंज' या सामाजिक संघटनेचे संस्थापक अंशू गुप्ता यांना कोणता पुरस्कार जाहीर झाला ?

- (1) नोबेल पुरस्कार
- (2) रॅमन मॅगसेसे
- (3) पद्मभूषण
- (4) साहित्य अकॅडमी

66. 'शेलारखिंड' ही ऐतिहासिक कादंबरी कोणाची आहे ?

- (1) भालचंद्र नेमाडे
- (2) अरूण साधू
- (3) बाबासाहेब पुरंदरे
- (4) ना.धो. महानोर

67. अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनांबाबत जोड्या लावा.

अ. 2009 महाबळेश्वर	I. उत्तम कांबळे
ब. डिसे. 2010 ठाणे	II. आनंद यादव
क. 2012 चंद्रपूर	III. नागनाथ कोत्तापल्ले
ड. 2013 चिपळून	IV. वसंत आबाजी डहाके

अ	ब	क	ड
(1) I	II	III	IV
(2) II	I	IV	III
(3) II	I	III	IV
(4) I	III	IV	II

68. शिक्षणाचा मूलभूत अधिकार हा खालीलपैकी कोणत्या एका कलमांतर्गत समाविष्ट करण्यात आला आहे ?

- (1) कलम 19
- (2) कलम 20
- (3) कलम 21
- (4) कलम 22

69. यमुना कृती आराखडा (Yamuna Action Plan) हा द्विपक्षीय प्रकल्प कोणत्या दोन देशांमध्ये आहे ?

- (1) भारत – जपान (2) भारत – जर्मनी
(3) भारत – बांग्लादेश (4) भारत – चीन

70. सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची संख्या कोण वाढवू शकतात ?

- (1) राष्ट्रपती (2) मंत्रीमंडळ
(3) सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश (4) संसद

71. 1857 च्या उठावात नाशिक जिल्ह्यातील कोणत्या भागात कोळी लोकांनी उठाव केला ?

- अ. पेठ
ब. सुरगाणा
क. हरसूल
(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त ब आणि क (4) अ, ब आणि क

72. खालीलपैकी कोणत्या संस्थांशी पंडीता रमाबाई संबंधीत होत्या ?

- अ. मुक्ती सदन ब. कृपा सदन
क. सदानंद सदन ड. बातमी सदन
वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
(1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ, ब आणि क
(3) फक्त ब, क आणि ड (4) वरील सर्व बरोबर

73. राजर्षि शाहू महाराजांनी दि. 27 जुलै 1918 रोजीच्या आदेशाने कोणत्या गुन्हेगार जातीतील लोकांची हजेरी माफ केली ?

- अ. पारधी, गारुडी, कोल्हाटी, भामटे
ब. कैकाडी, कोल्हाटी, पारधी, वडार
क. महार, मांग, रामोशी, बेरड
ड. भामटे, गट्टीचोर, गारुडी, पारधी
वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?
(1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त क (4) फक्त क आणि ड

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

74. इंग्रजांबरोबर तैनाती फौजेचा करार करणारा पहिला भारतीय राज्यकर्ता म्हणजे _____ होय.

- (1) मैसूरचा टिपू सुलतान
- (2) हैदराबादचा निजाम
- (3) पंजाबचा दलीपसिंग
- (4) पुण्याचा पेशवा दुसरा बाजीराव

75. _____ ने PWD (Public Works Department) नावाचे स्वतंत्र एक खातेच निर्माण करून हिंदुस्थानात रस्त्यांचे जाळेच निर्माण केले.

- (1) लॉर्ड बेंटिंक
- (2) लॉर्ड डलहौसी
- (3) ग्रँड डफ
- (4) एलफिस्टन

76. दांडी यात्रेनंतर महात्मा गांधींना अटक झाल्यानंतर महाराष्ट्रात _____ येथे जंगल सत्याग्रह केला गेला.

- (1) सातारा जिल्ह्यात बिळाशी
- (2) पुणे जिल्ह्यात मुळशी
- (3) रत्नागिरी जिल्ह्यात केळशी
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

77. इ.स. 1862 मध्ये मुंबई विद्यापीठाचे प्रथम पदवीधर होण्याचा मान कोणी मिळविला ?

- अ. एम.जी. रानडे
- ब. आर.सी. भांडारकर
- क. बी.एम. वागळे
- ड. व्ही. ए. मोडक

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त अ आणि ब
- (3) फक्त अ, ब आणि क
- (4) अ, ब, क आणि ड

78. महर्षी धोंडो केशव कर्वे स्थापित खालील संस्थांची, स्थापना वर्षाच्या कालानुक्रमे रचना करून योग्य पर्याय निवडा.

अ. विधवा विवाहोत्तेजक मंडळी	ब. महिला विद्यापीठ
क. अनाथ बालिकाश्रम	ड. निष्काम कर्ममठ
(1) अ, क, ब आणि ड	(2) अ, ड, क आणि ब
(3) अ, ब, क आणि ड	(4) अ, क, ड आणि ब

79. मुंबई इलाक्यातील खालील राजकीय संघटनांची, स्थापना वर्षानुसार कालानुक्रमे रचना करा व योग्य पर्याय निवडा.

अ. बॉम्बे प्रेसिडेन्सी असोशिएशन	ब. बॉम्बे असोशिएशन
क. ईस्ट इंडिया असोशिएशन	ड. सार्वजनिक सभा
(1) ब, अ, क आणि ड	(2) ब, क, ड आणि अ
(3) ब, ड, क आणि अ	(4) ब, अ, ड आणि क

80. छ. राजर्षि शाहू महाराजांनी 1917 साली _____ येथे अखिल भारतीय बहिष्कृत समाज परिषद भरविली होती.

(1) नागपूर	(2) पुणे
(3) कोल्हापूर संस्थान	(4) सांगली

81. भारतातील अणुउर्जा प्रकल्प कोणते ?

(1) कल्पक्कम	(2) नरोरा
(3) तालचेर	(4) वरीलपैकी सर्व

82. पुणे व रायगड, सातारा व रत्नागिरी, कोल्हापूर व रत्नागिरी, कोल्हापूर व सिंधुदूर्ग या जिल्ह्यांस अनुक्रमे _____, _____, _____ व _____ या घाटांनी जोडलेले आहे.

(1) बोर घाट, आंबा घाट, कुंभाली घाट व फोंडा घाट
(2) आंबा घाट, कुंभाली घाट, बोर घाट व फोंडा घाट
(3) बोर घाट, कुंभाली घाट, आंबा घाट व फोंडा घाट
(4) कुंभाली घाट, आंबा घाट, फोंडा घाट व बोर घाट

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. बृहन्मुंबई जिल्ह्याशी संबंधित पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा.
- अ. तुळशी, पवई व विहार हे तलाव आहेत.
- ब. कान्हेरीचे डोंगर व बोरिवली भागात वने आढळतात.
- क. शिवडी व मानखूर्दच्या खाडी परिसरात हिवाळ्यात रोहित पक्षी येतात.
- (1) विधाने अ व क सत्य आहेत
- (2) विधाने ब व क सत्य आहेत
- (3) केवळ विधान क सत्य आहे
- (4) सर्व विधाने सत्य आहेत

84. खालील नद्यांचा दक्षिणेकडून उत्तरेकडे क्रम लावा :
- अ. झेलम
- ब. रावी
- क. चिनाब
- ड. कुनार
- (1) क, ब, अ आणि ड
- (2) ब, क, अ आणि ड
- (3) अ, ड, क आणि ब
- (4) अ, ब, क आणि ड

85. सन् 2011 च्या जनगणनेनुसार, _____ या राज्यातील एकूण लोकसंख्येचे, ग्रामीण लोकसंख्येचे तसेच शहरी लोकसंख्येचे लिंग गुणोत्तर हे 1000 पेक्षा जास्त आहे.
- (1) केरळ (2) उत्तराखंड
- (3) गोवा (4) छत्तिसगढ

86. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?
- अ. 'डेक्कन ओडिसी' ही महाराष्ट्र राज्यात, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ व भारतीय रेल्वे विभाग यांच्या सहकार्याने चालवली जाते.
- ब. ही गाडी म्हणजे फिरता राजमहल आहे व फक्त विदेशी पर्यटक या गाडीचा आनंद घेऊ शकतात.
- (1) अ आणि ब बरोबर
- (2) अ बरोबर ब चूक
- (3) अ चूक ब बरोबर
- (4) अ आणि ब चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

87. महाराष्ट्रात जांभा मृदा प्रामुख्याने _____ व _____ जिल्ह्यात आढळते.

- (1) औरंगाबाद व जालना
- (2) रत्नागिरी व सिंधुदूर्ग
- (3) पुणे व नाशिक
- (4) चंद्रपूर व गडचिरोली

88. उजनी धरण जलाशय व कोयना धरण जलाशय यांना अनुक्रमे _____ व _____ या नावांनीही संबोधले जाते.

- (1) यशवंत सागर व संभाजी सागर
- (2) संभाजी सागर व शिवाजी सागर
- (3) अमृत सागर व संभाजी सागर
- (4) यशवंत सागर व शिवाजी सागर

89. खालीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. राज्यात मुंबई (शहर व उपनगर), ठाणे आणि पुणे या जिल्ह्यांत मानव विकास निर्देशांक 0.8 पेक्षा जास्त आहे.
  - ब. राज्यात 0.5 पेक्षा कमी मानव विकास निर्देशांक असलेले जिल्हे हे मुख्यतः राज्याच्या पूर्व विभागात व उत्तरे कडील नंदुरबार व धुळे हे आहेत.
- (1) अ आणि ब बरोबर
  - (2) अ बरोबर ब चूक
  - (3) अ चूक ब बरोबर
  - (4) अ आणि ब चूक

90. खालीलपैकी कोणत्या पाच नद्यांनी मिळून पंचगंगा नदी बनली आहे ?

- अ. कुंभी, कासारी
  - ब. वारणा, येरळा, कडवी
  - क. दुधगंगा, वेदगंगा
  - ड. भोजावती, तुळशी, सरस्वती
- (1) अ आणि ड
  - (2) ब आणि क
  - (3) क आणि ड
  - (4) अ आणि क

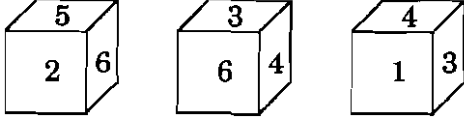
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

91. गेल्या आठवड्यातील मंगळवारी म. गांधी जयंती होती. आज सोमवार असेल तर येत्या रविवारी किती तारीख असेल ?
 (1) 14 ऑक्टोबर (2) 15 ऑक्टोबर (3) 16 ऑक्टोबर (4) 17 ऑक्टोबर
-
92. आजचा दिवस फेब्रुवारी 2008 सालातील आहे. तो जर शनिवार असेल तर 62 दिवसांनंतर येणारा वार दाखवणारा पर्याय निवडा.
 (1) मंगळवार (2) बुधवार (3) गुरुवार (4) शुक्रवार
-
93. छायाचित्रातील मुलीकडे निर्देश करत गणू म्हणाला, “हिच्या आईचा भाऊ माझ्या आईच्या वडिलांचा एकुलता मुलगा आहे. माझी आई तिच्या वडिलांची एकटी मुलगी आहे.” मुलीच्या आईचे गणूशी नाते दर्शवणारा पर्याय निवडा.
 (1) मावशी (2) आत्या (3) आई (4) आजी
-
94. सुधन रतीला म्हणाला, “शर्यतीत अब्बल ठरलेला मुलगा माझ्या वडिलांच्या पत्नीच्या मुलीच्या दोन मुलांपैकी धाकटा भाऊ आहे.” या मुलाचे सुधनशी नाते दर्शवणारा पर्याय निवडा.
 (1) भाचा (2) मुलगा (3) भाऊ (4) पुतण्या
-
95. 2007 सालची दिनदर्शिका पर्यायातून निर्देशित केलेल्यापैकी ज्या सालाप्रमाणे असेल ते दाखवणारा पर्याय निवडा.
 (1) 2018 (2) 2017 (3) 2016 (4) 2014
-
96. आदित्यच्या घराचा दरवाजा पूर्व दिशेला आहे. त्याच्या घराच्या मागच्या बाजूने तो सरळ 50 मीटर गेला, आणि उजवीकडे वळून पुन्हा 50 मीटर गेला. तेथून तो डावीकडे वळला आणि 25 मीटर चालून थांबला. तर आता आदित्य सुरुवातीच्या ठिकाणापासून कोणत्या दिशेला आहे ?
 (1) आग्नेय (2) नैऋत्य (3) वायव्य (4) ईशान्य
-
97. एका घड्याळामध्ये 4:30 वाजले आहेत. ते घड्याळ अशा पद्धतीने ठेवले आहे की, आता त्या घड्याळातील मिनिटकाटा पूर्व दिशा दाखवितो; तर त्याचा तासकाटा कोणती दिशा दाखवित असेल ?
 (1) आग्नेय (2) नैऋत्य (3) वायव्य (4) ईशान्य
-
98. खालील वर्णमालेमध्ये कोणती 2 वर्णाक्षरे समान वारंवारिता दर्शवितात ?
 M G W Q G W Q M G M Q G M G Q M G W Q M G Q G Q M W M Q W Q W Q M G
 (1) M आणि G (2) G आणि Q
 (3) W आणि G (4) Q आणि M

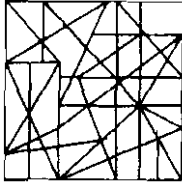
99. घनाकृतीचे निरीक्षण करून प्रश्नाचे उत्तर द्या.

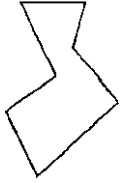
1 अंक असलेल्या पृष्ठाच्या विरुद्ध पृष्ठावर कोणता अंक असेल ?

- (1) 2
- (2) 5
- (3) 6
- (4) सांगता येत नाही

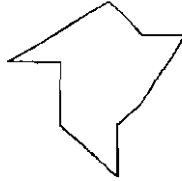
100. पर्यायातील त या प्रतिमेत समाविष्ट असलेला आकार निवडा.

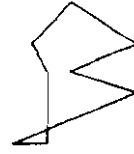
त

(1)

(2)

(3)

(4)

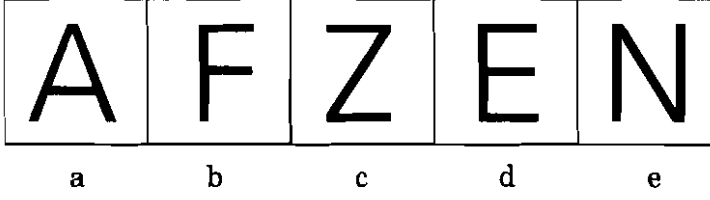
101. सहा अनुभवी माणसे आणि आठ अननुभवीमाणसे एक काम 10 दिवसात पूर्ण करतात. तेच काम 26 अनुभवी माणसे आणि 48 अननुभवी माणसांनी केले, तर दोन दिवसांत पूर्ण होते. जर याच कामासाठी 15 अनुभवी माणसे आणि 20 अननुभवी माणसे लावली तर ते पूर्ण करण्यासाठी किती दिवस लागतील ?

- (1) 4 दिवस
- (2) 5 दिवस
- (3) 6 दिवस
- (4) 7 दिवस

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

102. खालील इंग्रजी अक्षरांपैकी वेगळे अक्षर कोणते ?

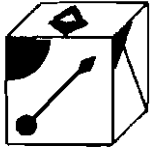
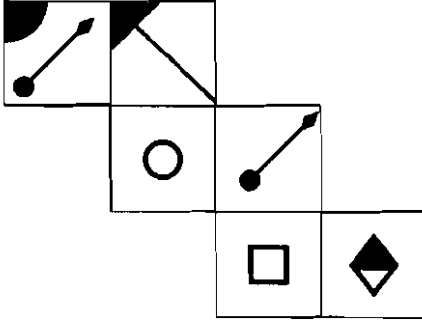
(1) a

(2) e

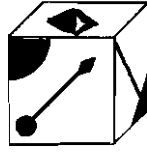
(3) d

(4) c

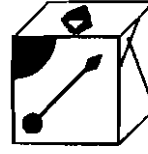
103. जो घन पुढे दिलेल्या चौकटी कागदाच्या घड्या घालून तयार झालेला आहे त्याची निवड करा.

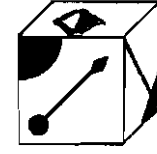
(1)

(2)

(3)

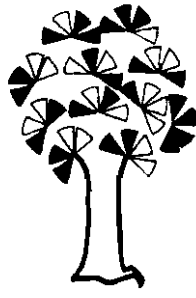

(4)

104. तर्कविसंगत प्रतिमा निवडा.

(1)

(2)

(3)

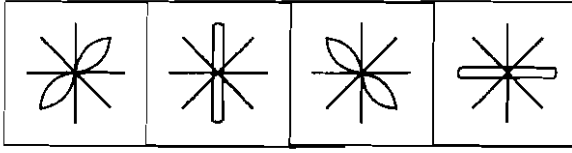
(4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

105. खाली A, B, C, D या चार आकृत्या दिल्या आहेत. आकृत्यांमधील हीच श्रेणी क्रमाने सुरू ठेवायची असेल तर त्यातील पुढील आकृती कोणती असेल ?

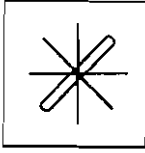

A

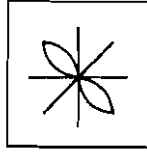
B

C

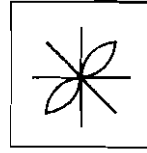
D

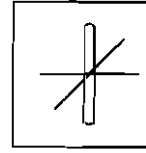
(1)

(2)

(3)

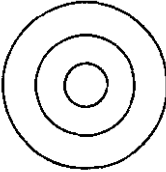

(4)

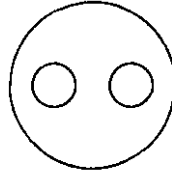
106. विसंगत चिन्हगट निवडा.

(1) پاڻي پاڻي پاڻي پاڻي (2) پاڻي پاڻي پاڻي پاڻي (3) پاڻي پاڻي پاڻي پاڻي (4) پاڻي پاڻي پاڻي پاڻي

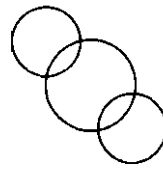
107. खालीलपैकी कोणती वेन आकृती (Venn Diagram) गाजर, अन्न, भाजी हा संबंध स्पष्ट करते ?

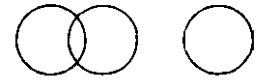
(1)

(2)

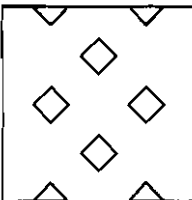
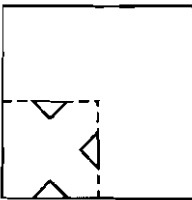

(3)

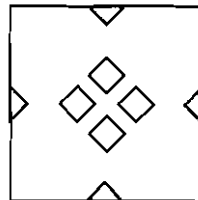

(4)

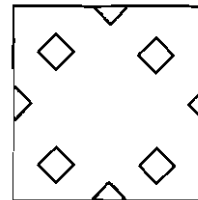
108. कागदाची घडी करून खालील प्रमाणे कापल्यास कागद उलगडल्यावर कसा दिसेल ?

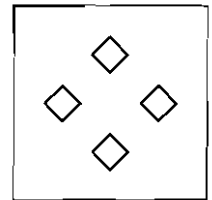
(1)

(2)

(3)

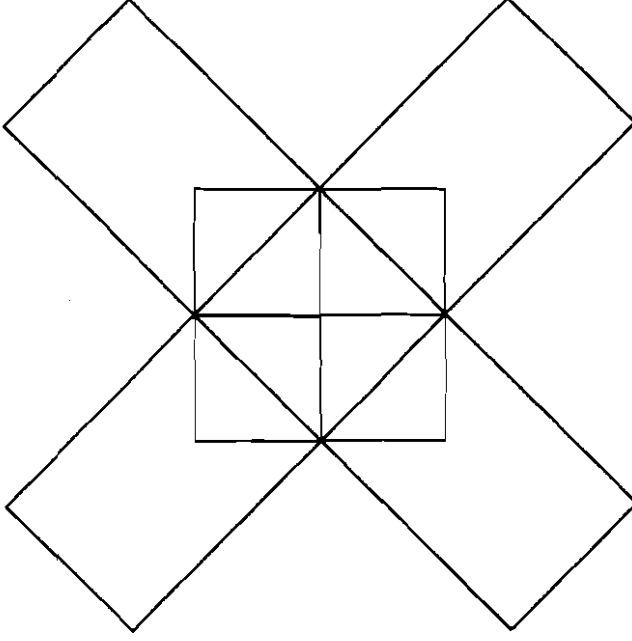
(4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

109. खालील आकृतीमध्ये एकूण किती आयत आहेत ?

(1) 10

(2) 12

(3) 13

(4) 20

110. A, B, C, D, E, F आणि G हे सर्वजण एका गोलाकार टेबलभोवती बसले आहेत.

- अ. F हा G च्या उजव्या बाजूला दुसरा आहे.
 ब. B हा F च्या शेजारी पण, G च्या शेजारी नाही.
 क. E हा C च्या शेजारी व G च्या उजव्या बाजूस चौथा.
 ड. D हा E आणि A यांच्या मध्ये बसलेला आहे.

तर G च्या डाव्या बाजूस चौथ्या स्थानी कोण बसलेला असेल ?

(1) C

(2) D

(3) A

(4) B

111. एका शाळेमध्ये पाच शिक्षक आहेत. A आणि B हिंदी आणि इंग्लिश शिकवतात. C आणि B इंग्लिश आणि भूगोल शिकवतात. D आणि A गणित आणि हिंदी शिकवतात. E आणि B इतिहास आणि संस्कृत शिकवतात. तर, खालीलपैकी कोणती शिक्षकांची जोडी भूगोल आणि हिंदी हे दोन्ही विषय शिकवते ?

- (1) A आणि B
 (2) B आणि C
 (3) C आणि A
 (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

112. (i) एका कुटुंबामध्ये सहा सदस्य आहेत, त्यापैकी दोन जोडपी आहेत.
 (ii) वकील हा कुटुंबाचा प्रमुख आहे, त्याला मुकेश आणि राकेश ही दोन मुले असून ती दोघेही शिक्षक आहेत.
 (iii) सौ. रीना आणि तिच्या सासूबाई दोघी वकील आहेत.
 (iv) मुकेशची पत्नी डॉक्टर असून तिला अजय हा मुलगा आहे.
 तर खालीलपैकी निश्चितपणे कोणते व्यावसायिक जोडपे आहे ?
(1) वकील-शिक्षक	(2) शिक्षक-शिक्षक
(3) डॉक्टर-वकील	(4) डॉक्टर-डॉक्टर

113. बंडू मन्यापेक्षा उंच उडी मारतो. विली बंडूपेक्षा उंच उडी मारतो. मन्या विलीपेक्षा उंच उडी मारतो. या तीन विधानांपैकी पहिली दोन विधाने सत्य असल्यास तिसऱ्या विधानाचे जास्तीत जास्त तर्कसंगत वर्णन करणारा पर्याय निवडा.
- (1) पहिल्या दोन विधानातील माहिती तिसऱ्या विधानाची सत्यासत्यता ठरवण्याच्या दृष्टीने पुरेशी नाही.
  - (2) ते विधान खात्रीने सत्य आहे.
  - (3) ते विधान खात्रीने असत्य आहे.
  - (4) ते विधान बहुतेक सत्य असावे.

114. सात सारख्या आकाराच्या सफरचंदांचे 12 मुलांत समान वाटप करायचे आहे. एकाही सफरचंदाचे चारपेक्षा जास्त तुकडे करायचे नाहीत. तर कमीत कमी तुकडे करून समान वाटप करण्याची पद्धत पर्यायांतून निवडा.
- (1) दिलेल्या अटीप्रमाणे असे समान वाटप करणे शक्य नाही.
  - (2) प्रत्येक सफरचंदाचे प्रत्येकी चार तुकडे करून ते सारखे वाटायचे व चार शिल्लक ठेवायचे.
  - (3) चार सफरचंदांचे प्रत्येकी चार व तीन सफरचंदांचे प्रत्येकी तीन असे तुकडे करायचे.
  - (4) चार सफरचंदांचे प्रत्येकी तीन असे व तीन सफरचंदांचे प्रत्येकी चार असे तुकडे करायचे.

115. एका कुटुंबामध्ये एका जोडप्याला एक मुलगा आणि एक मुलगी आहे. वडिलांचे वय त्यांच्या मुलीपेक्षा तिप्पट आहे, आणि मुलाचे वय त्यांच्या आईच्या वयाच्या निम्मे आहे. या कुटुंबातील पत्नी तिच्या पतीपेक्षा 9 वर्षांनी लहान आहे; आणि बहीण आपल्या भावापेक्षा 7 वर्षांनी लहान आहे. तर कुटुंबातील आईचे वय किती ?
- (1) 40 वर्षे
  - (2) 45 वर्षे
  - (3) 50 वर्षे
  - (4) 60 वर्षे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

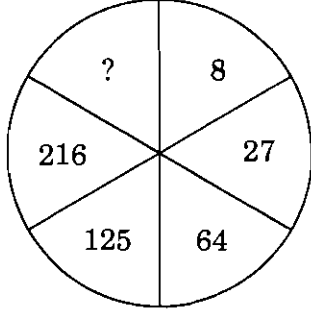
116. एक संस्था शालेय विद्यार्थ्यांचीखिलाडू वृत्ती जोपासण्यासाठी क्रिकेटचा सराव देऊन पाच संघ तयार करते. यातून केवळ गमतीखातर अव्वल संघ निवडला जाताना संघांना पुढील प्रकारे वगळले जाते. या पाच संघांतून जोड्या तयार केल्या जातात. प्रत्येक जोडीतील दोन्ही संघ एकमेकांबरोबर सामना खेळतात. प्रत्येक जोडीतील हरणारा संघ बाद ठरवला जातो. उरलेल्या संघांच्या पुन्हा जोड्या केल्या जातात व सामने खेळवून हरणारा संघ बाद केला जातो. याप्रकारे संघ बाद होणे चालू रहाते. याप्रकारे अव्वल संघ निवडीसाठी जितके सामने खेळले जात असावेत ती संख्या दाखवणारा पर्याय निवडा.

(1) 6 (2) 5 (3) 3 (4) 4

117. निसर्गनिरीक्षणासाठी गेलेल्या तीन मैत्रिणींनी त्यांच्याकडील केळी सारखी वाटून घेतली. जेव्हा त्यांच्यातील प्रत्येकीने चार केळी खाल्ली तेव्हा त्यांच्याकडे एकूण मिळून सर्व केळ्यांच्या 1/3 केळी शिल्लक होती. तर सुरुवातीला त्यांच्याकडे असलेल्या एकूण केळींची संख्या दाखवणारा पर्याय निवडा.

(1) 21 (2) 24 (3) 18 (4) 15

118. खालील आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणता अंक येईल ?

(1) 4 (2) 305
(3) 343 (4) 729

119. खालील अंकमालेमध्ये रिकाम्या जागी कोणता अंक असेल ?
अंकमाला 4, 6, 12, 14, 28, 30, ?

(1) 32 (2) 60
(3) 62 (4) 64

120. खाली दिलेल्या विधानाच्या रिकाम्या जागी गणिती क्रियांच्या अशा चिन्हांचा गट पर्यायी उत्तरांमधून शोधा, की ती चिन्हे क्रमाने मोकळ्या जागी घेतल्यास विधान सत्य होईल.

$$12 \_ 2 \_ 6 \_ 3 \_ 8 = 16.$$

(1) +, ÷, ×, - (2) ÷, +, ×, -
(3) +, -, ×, ÷ (4) +, ×, -, ÷

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

121. खाली एक विधान दिलेले आहे आणि त्यावर आधारित दोन निष्कर्ष दिलेले आहेत. उत्तरांच्या पर्यायांमधून योग्य निष्कर्ष शोधा.

विधान : आपल्या आरोग्यासाठी सकाळचे फिरणे (Morning walk) चांगले असते.

निष्कर्ष :

- I. सर्व निरोगी लोक सकाळी फिरायला जातात.
- II. सायंकाळी फिरणे हानीकारक असते.

- (1) निष्कर्ष I बरोबर
- (2) निष्कर्ष II बरोबर
- (3) निष्कर्ष I आणि II बरोबर
- (4) निष्कर्ष I आणि II चूक

122. परीक्षेमध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी कठोर परिश्रम केले पाहिजेत. या विधानातून खालीलपैकी कोणता निष्कर्ष निघू शकेल ?

- (1) कठोर परिश्रम करणारे सर्वजण उत्तीर्ण होतात.
- (2) परीक्षेचा कठोर परिश्रमाशी संबंध असतो.
- (3) कठोर परिश्रमाशिवाय कोणीही उत्तीर्ण होऊ शकत नाही.
- (4) कठोर परिश्रम करणारी व्यक्ती संतुष्ट असते.

123. धावण्याच्या शर्यतीसाठी 9 खेळाडू मैदानात उभे आहेत. प्रत्येक खेळाडूने इतर सर्वांशी फक्त एकदा हस्तांदोलन करावयाचे आहे तर एकूण किती हस्तांदोलने होतील ?

- (1) 81
- (2) 72
- (3) 90
- (4) 36

124. एका शहरामध्ये 65% लोक दूरदर्शनवरील बालम्या पाहतात, 40% लोक वर्तमानपत्रे वाचतात, तर 25% लोक वर्तमानपत्र वाचतात आणि दूरदर्शनही पाहतात. तर या शहरातील किती टक्के लोक वर्तमानपत्र वाचत नाहीत आणि दूरदर्शनही पाहत नाहीत ?

- (1) 5%
- (2) 10%
- (3) 15%
- (4) 20%

125. काही गायी आणि काही कोंबड्या यांचा एक गट आहे. या गटामध्ये प्राण्यांच्या डोक्यांची जी संख्या आहे त्यापेक्षा त्यातील पायांची संख्या 14 ते जास्त आहे. तर त्या गटामध्ये एकूण गायी किती ?

- (1) 5
- (2) 7
- (3) 10
- (4) 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

126. एका टेनिस स्पर्धेत काही खेळाडूंनी भाग घेतला त्या प्रत्येकाने प्रत्येकाशी एक एकदा सामना खेळला. तेव्हा एकूण 36 सामने खेळले गेले तर _____ खेळाडूंनी त्या स्पर्धेत भाग घेतला होता.

(1) 9

(2) 8

(3) 11

(4) 10

127. सचिनला 4 किमी/तास या वेगाने चालत एक अंतर पार करण्यास 2 तास 45 मिनिटे लागतात. जर तो ताशी 16.5 किमी/तास वेगाने पळत गेला तर तेवढेच अंतर पार करण्यास त्याला किती वेळ लागेल ?

(1) 12 मिनिटे

(2) 25 मिनिटे

(3) 40 मिनिटे

(4) 60 मिनिटे

128. माझे घड्याळ तासाला 15 सेकंदानी पुढे पळते. मी मंगळवारी सकाळी 10:00 वाजता घड्याळ बरोबर लावले तर शनिवारी संध्याकाळी घड्याळतील 6:00 वाजता प्रत्यक्षात किती वाजलेले असतील ?

(1) 6:16 pm

(2) 6:30 pm

(3) 6:26 pm

(4) 6:36 pm

129. एक बोट पाण्याच्या प्रवाहाच्या दिशेने 16 कि.मी. दोन तासात जाते. तेच अंतर प्रवाहाच्या विरुद्ध दिशेने जाण्यासाठी तीला चार तास लागतात तर संध पाण्यात बोटीचा वेग किती ?

(1) 2 कि.मी./तास

(2) 6 कि.मी./तास

(3) 8 कि.मी./तास

(4) 3 कि.मी./तास

130. एका कुटुंबात P, Q, R आणि X, Y, Z असे सहा सदस्य आहेत. Q हा R चा मुलगा आहे, परंतु R ही Q ची आई नाही. P आणि R हे विवाहित जोडपे आहे, Y हा R चा भाऊ आहे. तर X ही P ची मुलगी आहे आणि Z हा P चा भाऊ असेल, तर कुटुंबात स्त्री सदस्यांची संख्या किती ?

(1) 2

(2) 3

(3) 4

(4) 1

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

131. एका आयताची लांबी रुंदीच्या $\frac{5}{3}$ पट आहे व त्याची परिमीती 64 से.मी. आहे, तर त्या आयताचे क्षेत्रफळ किती ?

- (1) 540 चौ. से.मी.
- (2) 440 चौ. से.मी.
- (3) 2160 चौ. से.मी.
- (4) 1080 चौ. से.मी.

132. $x = (3 \cdot 42)^2 - 2(3 \cdot 42)(1 \cdot 22) + (1 \cdot 22)^2$ तर $x = ?$

- (1) 48.4
- (2) 4.84
- (3) 1.44
- (4) 0.484

133. जर दोन संख्यांची बेरिज 22 असेल व त्यांच्या वर्गांची बेरिज 404 असेल, तर त्या दोन संख्यांचा गुणाकार किती ?

(1) 30	(2) 40
(3) 66	(4) 126

134. एका चौरसाची बाजू 10 से.मी. व दुसऱ्या चौरसाचा कर्ण 10 से.मी. आहे, तर दोन चौरसांच्या क्षेत्रफळामध्ये किती चौ.से.मी. फरक पडेल ?

- (1) 60
- (2) 40
- (3) 150
- (4) 50

135. द.सा.द.शे. किती टक्के दराने विशिष्ट मुद्दल 16 वर्षात दुप्पट होईल ?

- (1) 5%
- (2) 4%
- (3) $6\frac{1}{4}\%$
- (4) $8\frac{1}{2}\%$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

136. सोडवा : $4\frac{1}{2} \times 4\frac{1}{3} - 8\frac{1}{3} \div 5\frac{2}{3} = ?$

(1) $\frac{9}{17}$

(2) $6\frac{2}{34}$

(3) $18\frac{1}{34}$

(4) यापैकी एकही नाही

137. दोन संख्यांचा म.सा.वि. व ल.सा.वी. अनुक्रमे 6 व 72 आहे. जर दोन संख्या 3 : 4 या प्रमाणात असतील, तर त्यापैकी लहान संख्या कोणती ?

(1) 6

(2) 12

(3) 18

(4) 72

138. 2 वर्षे 3 महिने 20 दिवस + 3 वर्षे 4 महिने 20 दिवस + 1 वर्षे 3 महिने 20 दिवस = ?

(1) 6 वर्षे 10 महिने

(2) 84 महिने

(3) 7 वर्षे 1 महिना

(4) 82 महिने

139. $\left[\frac{8(3.75)^3 + 1}{(7.5)^2 - 6.5} \right] = ?$

(1) 2.75

(2) 4.75

(3) 6.5

(4) 8.5

140. 21 से.मी. त्रिजेचा धातूचा गोळा वितळवून त्यापासून 1 से.मी. बाजू असलेले किती घनाकृती घन तयार करता येतील ?

(1) 4851

(2) 38808

(3) 4850

(4) 38880

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

141. मकरंदने त्याला मिळणाऱ्या मासिक वेतनातून 5% रक्कम दान करण्याचे ठरविले. परंतू प्रत्यक्ष दान करतेवेळी तसेनकरता 5% च्या 75% म्हणजे ₹ 1,687.50 दान केले; तर मकरंदचे मासिक वेतन किती ?

- (1) ₹ 33,750
 (2) ₹ 37,500
 (3) ₹ 45,000
 (4) ₹ 48,000

142. दोन शंकूची त्रिज्या 2 : 1 या प्रमाणात आहे, त्यांचे आकारमान सारखेच आहे, तर त्यांच्या उंचीचे प्रमाण किती ?

- (1) 1 : 8
 (2) 1 : 4
 (3) 2 : 1
 (4) 4 : 1

143.
$$\left[\frac{10^5 + 10^6 + 10^7 + 10^8 + 10^9}{10 + 10^2 + 10^3 + 10^4 + 10^5} \right]^{\frac{1}{8}} = ?$$

- (1) 10^2
 (2) 10^3
 (3) $\sqrt{10}$
 (4) $(10)^{\frac{1}{3}}$

144. एक माणूस एक काम 8 दिवसात पूर्ण करतो आणि त्याचा मुलगा तेच काम 24 दिवसात पूर्ण करतो. जर त्या दोघांनी एकत्र काम केले तर त्यांना काम पूर्ण करण्यास किती दिवस लागतील ?

- (1) 5 दिवस
 (2) 6 दिवस
 (3) 8 दिवस
 (4) 9 दिवस

145. दोन गोलाकृतीच्या त्रिज्येचे गुणोत्तर 1 : 2 प्रमाणात आहे. तर त्यांच्या पृष्ठफळाचे गुणोत्तर किती ?

- (1) 1 : 2
 (2) 1 : 4
 (3) 1 : 8
 (4) 1 : 16

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

146. एका वर्तुळाचा परिघ 88 चौ. मीटर आहे. तर वर्तुळाचा व्यास किती मीटर असेल ?

- (1) 7 मीटर
 (2) 14 मीटर
 (3) 28 मीटर
 (4) 9 मीटर

147. एका पेटीतील संत्रांचे 15, 25, 30 याप्रमाणे गट केल्यास प्रत्येक वेळी 6 संत्री कमी पडतात; तर पेटीत कमीत कमी किती डझन संत्री असतील ?

- (1) 10 (2) 15
 (3) 12 (4) 11

148. $\frac{3}{4}$ पाण्याने भरलेल्या टाकी मधून 21 लिटर पाणी बाहेर काढले, आता टाकी $\frac{2}{5}$ भरलेली आहे. तर टाकीची एकूण किती लिटरची क्षमता आहे ?

- (1) 100 लिटर
 (2) 120 लिटर
 (3) 40 लिटर
 (4) 60 लिटर

149. जर $a = \frac{12}{13}$, $b = \frac{13}{12}$ व $c = 2$, तर $c(a + b) = ?$

- (1) $\frac{313}{156}$ (2) $4\frac{1}{78}$
 (3) $4\frac{1}{13}$ (4) $\frac{626}{13}$

150. सचिन ने 16 एकदिवशीय सामन्यात सरासरी काही धावा केल्या. 17 व्या सामन्यात त्याने 85 धावा केल्यामुळे धावांची सरासरी 3 धावांनी वाढली; तर त्याची 16 व्या सामन्यापर्यंतच्या धावांची सरासरी किती ?

- (1) 32 (2) 34
 (3) 47 (4) 52

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

151. जर आयताची प्रत्येक बाजू 50% नी वाढवली तर त्याचे क्षेत्रफळ किती पटीने वाढेल ?

- (1) $\frac{5}{4}$ पटीने
- (2) 5 पटीने
- (3) 13 पटीने
- (4) 3 पटीने

152. 10% नफा घेउन एक पुस्तक ₹ 27.50 ला विकले. जर ते पुस्तक ₹ 25.75 ला विकले, तर किती टक्के नफा किंवा तोटा झाला असता ?

- (1) 3% तोटा
- (2) 2.5% नफा
- (3) 3% नफा
- (4) 2.5% तोटा

153. एका वर्गातील एकुण विद्यार्थ्यांपैकी $\frac{3}{5}$ भाग मुली व उर्वरित मुले आहेत. जर $\frac{2}{9}$ मुली व $\frac{1}{4}$ मुले गैरहजर असतील तर वर्गातील एकुण विद्यार्थ्यांच्या किती भाग विद्यार्थी उपस्थित होते ?

- (1) $\frac{17}{24}$
- (2) $\frac{18}{49}$
- (3) $\frac{23}{30}$
- (4) $\frac{23}{36}$

154. एका गावाची लोकसंख्या दहा वर्षांत 175000 पासून 262500 झाली तर प्रत्येक वर्षी किती टक्के वाढ झाली ?

- (1) 4.3%
- (2) 5%
- (3) 6%
- (4) 8%

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

155. दोन क्रमवार पूर्ण संख्यांच्या वर्गातील फरक 35 आहे. तर त्या संख्या कोणत्या ?

- (1) 17, 18 (2) 15, 16
(3) 18, 19 (4) 10, 11

156. एक पाण्याची टाकी $\frac{2}{3}$ भरलेली आहे. ती टाकी एका नळाने 12 तासात भरते तर दुसऱ्या नळाने 8 तासात रिकामी होते. जर दोन्ही नळ एकाच वेळी चालू केले तर ती टाकी पूर्णपणे रिकामी होण्यास किंवा भरण्यास किती तास लागतील ?

- (1) 18 तास
(2) 20 तास
(3) 16 तास
(4) 21 तास

157. सोडवा : $\sqrt[5]{5^{15}} = ?$

- (1) 5
(2) 15
(3) 125
(4) 625

158. 5 मीटर $\times$ 2.5 मीटर $\times$ 0.5 मीटर आकाराची भिंत बांधावयाची आहे. यासाठी – 25 सेमी $\times$ 10 सेमी $\times$ 10 सेमी आकाराच्या किती विटा लागतील ?

- (1) 2500 (2) 2000
(3) 500 (4) 2400

159. शामचे आजचे वय त्याच्या आईच्या वयाच्या $\frac{2}{5}$ पट आहे. 8 वर्षांनंतर त्याचे वय आईच्या वयाचे निम्मे असेल, तर शामच्या आईचे आजचे वय किती ?

- (1) 39 वर्षे (2) 40 वर्षे
(3) 48 वर्षे (4) 51 वर्षे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

160. एका सुसम बहुभुजाकृतीला 12 बाजू आहेत. तर तिचा प्रत्येक आंतरकोन किती अंशाचा असेल ?

- (1) 160°
- (2) 150°
- (3) 140°
- (4) 130°

161. सोडवा : $4^{-2} [1 - 2(-1)^{-3}]^{-2} = ?$

- (1) 32
- (2) $-\frac{1}{144}$
- (3) 12^{-2}
- (4) $\left(\frac{1}{28}\right)^2$

162. एका आयताकृती कापडाची लांबी रुंदीच्या अडीचपट असून त्याची परिमिती 70 से.मी. आहे; तर त्या कापडाची रुंदी किती ?

- (1) 10 से.मी.
- (2) 15 से.मी.
- (3) 35 से.मी.
- (4) 40 से.मी.

163. च्या जागी येणारी संख्या काढा.

1, 6, 13, 22, 33,

- (1) 43
- (2) 42
- (3) 46
- (4) 47

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

164. 'A' चा पगार 'B' पेक्षा 20% नी कमी आहे. तर 'B' चा पगार 'A' पेक्षा किती टक्यानी जास्त आहे ?

- (1) $16\frac{2}{3}\%$
- (2) 20%
- (3) $33\frac{1}{3}\%$
- (4) 25%

165. एका वर्गातील विद्यार्थ्यांना 125 वहया सारख्या प्रमाणात मोफत वाटल्या. जर उपस्थित विद्यार्थी संख्येच्या 20% एवढ्या वहया प्रत्येकाला मिळाल्या असल्यास प्रत्येकाला मिळालेल्या वहयांची संख्या किती ?

- (1) 20
- (2) 25
- (3) 38
- (4) 45

166. एका रकमेचे 3 वर्षांचे, $16\frac{2}{3}\%$ दराने चक्रवाढ व्याज ₹ 1,270 आहे, तर त्याच रकमेचे, तेवढ्याच वर्षासाठी, त्याच दराने सरळव्याज किती ?

- (1) ₹ 2,080
- (2) ₹ 1,080
- (3) ₹ 2,160
- (4) ₹ 1,010

167. मुंबईहून पंढरपूरला जाणाऱ्या दोन एम्.टी. एकाच ठिकाणाहून (मुंबईहून) सुटल्या, पहिली ताशी 68 कि.मी. वेगाने सायं. 4:50 वाजता सुटली दुसरी गाडी ताशी 85 कि.मी. वेगाने सायं. 6:20 वाजता सुटली, तर त्या दोन्ही (S.T.) किती वाजता एकमेकीस भेटतील ?

- (1) दु. 12:20 वा.
- (2) दु. 1:20 वा.
- (3) रात्री 12:20 वा.
- (4) रात्री 1:20 वा.

168. 700 मीटर लांबीची आगगाडी ताशी 60 कि.मी. वेगाने धावते, तिला एक बोगदा ओलांडण्यास 1 मिनीट वेळ लागतो तर बोगद्याची लांबी किती ?

- (1) 100 मी.
- (2) 500 मी.
- (3) 200 मी.
- (4) 300 मी.

---

169. $\frac{1}{2 \times 3} + \frac{1}{3 \times 4} + \frac{1}{4 \times 5} + \dots + \frac{1}{9 \times 10} = ?$

- (1) $\frac{3}{5}$
- (2) $\frac{2}{5}$
- (3) $\frac{3}{4}$
- (4) $\frac{2}{9}$

---

170. बँकेत नोकरीसाठी अर्ज केलेल्या उमेदवारांपैकी 70% उमेदवारांना मराठी वाचता येते. सर्व उमेदवारां मध्ये 60% महिला असतील व त्यापैकी 20% महिलांना मराठी वाचता येत नसेल तर मराठी वाचता येणाऱ्या पुरुषांची टक्केवारी किती ?

- (1) 18%
- (2) 22%
- (3) 48%
- (4) 55%

कष्ट्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

171. Select the sentence that is correct.

- (1) It is very difficult to put Gandhian principals into practise.
- (2) It is very difficult to put Gandhian principles into practise.
- (3) It is very difficult to put Gandhian principals into practice.
- (4) It is very difficult to put Gandhian principles into practice.

172. Select from the alternatives, the word that conveys the same meaning as the word given in capital letters.

TETE-A-TETE

(1) Delightful	(2) Penetrating
(3) Piercing	(4) Conversation

173. Choose the correct article to complete the sentence.

He goes to _____ University every morning.

(1) the	(2) an
(3) a	(4) No article

174. Choose the correct article to complete the sentence.

Albert Camus was _____ European genius.

(1) an	(2) a
(3) the	(4) No article

175. Supply the proper form (comparative and superlative) of the adjective.

John is my _____ brother.

I. old	II. older
III. elder	IV. eldest
(1) I and II	(2) III and IV
(3) II and III	(4) All four

176. Choose the word opposite in meaning to the word underlined.

There is something repulsive about the way he handles people.

(1) smooth	(2) attractive
(3) reflective	(4) distinctive

177. My grandmother said to me, "Don't sit on the wall."

The indirect narration of the above sentence will be

- (1) My grandmother warned me not to sit on the wall.
  - (2) My grandmother told to me not to sit on the wall.
  - (3) My grandmother said me not to sit on the wall.
  - (4) My grandmother said to me do not sit on the wall.
-

178. Fill in the blank spaces with appropriate articles.

_____ iron is _____ useful metal.

- (1) An ... a
  - (2) The ... a
  - (3) No article ... a
  - (4) No article ... no article
-

179. Identify the correct sentence(s).

I. The minister, accompanied by his officers, is visiting the town tomorrow.

II. Each of the employees was given a bonus.

- (1) Only I is correct
  - (2) Only II is correct
  - (3) Both I and II are correct
  - (4) Both I and II are incorrect
-

180. Rewrite the given sentence in the exclamatory form.

These are very good apples.

- (1) What good apples these are !
  - (2) How good apples these are !
  - (3) What a good apples these are !
  - (4) How very good apples these are !
-

181. Complete the following sentence by choosing the correct alternative :

If you smoke regularly, you will suffer from cancer.

This is a _____ sentence.

(1) simple	(2) compound
(3) complex	(4) complex-compound
-

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

182. Choose the option which best expresses the meaning of the idiom/phrase underlined in the sentence.

Government is all at sea regarding the Kashmir problem.

- (1) confused (2) in deep waters
(3) at the sea-shore (4) None of the above
-

183. 'To build castles in the air' means

- (1) to build a space-colony
(2) to build sky-scrapers
(3) to have highly impossible plans and dreams
(4) to build a very strong building at high altitude
-

184. Out of the given options choose the one that suits the description given below :

One who has a compulsive desire to steal

- (1) Pilferer (2) Poacher
(3) Plagiarist (4) Kleptomaniac
-

185. Choose the option which best expresses the meaning of the phrase underlined in the sentence.

He had the nerve to suggest that the teacher was wrong.

- (1) strength (2) capacity
(3) audacity (4) foolishness
-

186. We are at the mercy of our endocrine glands.

It means

- (1) We want our endocrine glands to be merciful to us.
(2) The endocrine glands do not have any control over our nature.
(3) Our endocrine glands can do what they want with us.
(4) Our health entirely depends upon the proper working of our endocrine glands.
-

187. Choose the option that best expresses the meaning of the underlined idiom/phrase in the sentence.

The man took to his heels when he saw me coming.

- (1) had some pain in his heels
(2) ran away from the scene
(3) waited for me
(4) removed his shoes
-

188. Pick out the correct word to complete the sentence.

The art of spelling words correctly is called _____ .

- (1) Philology (2) Orthography
(3) Calligraphy (4) Paleography

189. The attendance register is maintained to find out students who play truant.

It means the attendance register is maintained to find out the students who

- (1) stay away from school during the school-hours.
(2) play on the ground during the recesses.
(3) truly play on the ground during the school-hours.
(4) steal books during the school-hours.

190. Supply the proper form (comparative or superlative) of the adjective.

How is your brother today ? Is he _____ ?

- (1) good (2) better
(3) well (4) None of the above

191. Choose the phrase that best completes the sentence.

All of the people at the conference are _____ .

- (1) mathematic teachers (2) mathematics teachers
(3) mathematical teachers (4) mathematic's teachers

192. Fill in the blank with the correct preposition.

We shouldn't poke fun _____ people who stammer.

- (1) of (2) at (3) on (4) against

193. Identify the incorrectly spelt word.

- (1) Athlete (2) Auxilliary (3) Abscess (4) Catalogue

194. Identify the grammatically correct sentence(s).

I. Her bridle gown was trimmed with lace.

II. We galloped along the bridle path.

- (1) Only I is correct (2) Only II is correct
(3) Both I and II are correct (4) Both I and II are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

195. What does the underlined modal in the sentence below suggest ?

You can hurt yourself.

(1) ability	(2) probability
(3) certainty	(4) permission

196. There is nothing greater than the freedom of the human spirit in this world.

The superlative degree of the above sentence is

- (1) The freedom of the human spirit is greater than anything else in this world.
- (2) Nothing is as great as the freedom of the human spirit in this world.
- (3) The freedom of the human spirit is in this world, the greatest thing.
- (4) The freedom of the human spirit is the greatest thing in this world.

197. Identify the grammatically correct sentence(s).

I. Every man and woman is welcome.

II. Neither of the two boys were successful.

(1) Only I is correct	(2) Only II is correct
(3) Both I and II are correct	(4) Both I and II are incorrect

198. Choose the option which best expresses the word underlined :

He lost the contest in the penultimate round.

(1) final	(2) second-last
(3) most difficult	(4) replay

199. Identify the correctly spelt word.

(1) Acquaintence	(2) Acquaintance
(3) Acquaintance	(4) Acquentence

200. Identify the grammatically correct sentence(s).

I. The cow is a useful animal.

II. Cow is a useful animal.

- (1) Only I is correct
- (2) Only II is correct
- (3) Both I and II are correct
- (4) Both I and II are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॅपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहलून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. (1) (2) (3) (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK